

2023-10-17

162-2023/24

Informationsklass: Publik

Utrikesutskottets delegationsresa till Bryssel 2023

Resans syfte

Utrikesutskottet beslutade den 14 september 2023 att genomföra en utskottsresa vecka 41 till Bryssel (prot. 2023/24:1). Samtidigt fattades beslut om vilka ledamöter som skulle delta i resan (se bilaga 1).

Avsikten med resan var dels att öka förståelsen för vad ett svenskt medlemskap i Nato kommer att innebära, dels fördjupa kunskapen om vissa inslag i utvecklingspolitiken på EU-nivå och om frågor av betydelse för EU:s långsiktiga utveckling, särskilt med fokus på geopolitiska förändringar och stödet till Ukraina. Utskottet hade även ambitionen att utbyta erfarenheter med utrikespolitiskt ansvariga ledamöter i Belgiens parlament, bl.a. i fråga om förberedelserna och genomförandet av den parlamentariska dimensionen av ett ordförandeskap i EU:s råd.

Delegationens sammantagna bedömning är att resan till Bryssel uppfyllde syftet. Något möte med belgiska politiker gick dock inte att genomföra eftersom besöket krockade med öppnandet av det belgiska parlamentets arbetsår.

Redogörelse för resan

Resans första dag tillbringades på Natos högkvarter. För att öka delegationens förståelse för konsekvenserna av ett kommande svenskt Natomedlemskap informerade ledningen för Sveriges delegation till Nato inledningsvis allmänt om organisationen och förutsättningarna för samarbetet mellan de allierade. Delegationsledningen redogjorde även för förberedelserna för medlemskapet och sina intryck av anslutningsprocessen.

Kompletterande perspektiv och erfarenheter av vad det konkret innebär att vara medlem gavs från USA:s och de nordiska ländernas Natoambassadörer, liksom senare vid middagen på kvällen av ambassadörer och annan personal från de baltiska staternas Natorepresentationer. Vid middagen belystes även de särskilda säkerhetsutmaningarna vid alliansens östra flank.

Vid ett möte med generalsekreterarens stab bjöds delegationen på reflektioner från insidan över tillståndet i alliansen inför dess 75-årsjubileum vid toppmötet i Washington nästa år. Med olika företrädare för Nato gjordes även utförliga genomgångar av arbetet med försvarsplanering, alliansens stöd till Ukraina och om utveckling och anskaffning av försvarsmateriel.

EU:s stöd till Ukraina och det förnyade fokus på en utvidgning av EU som föranletts av Rysslands krig utgjorde en röd tråd i delegationens möten med företrädare för EU dagen efter besöket på Nato. En introduktion till frågorna gavs av ledningen för Sveriges ständiga representation, som bl.a. redogjorde för medlemsstaternas arbete med att ange prioriteringar för nästa femårsperiod och diskussionerna om anpassningar av EU:s organisation, politiska inriktning och finansiering för att klara en utvidgning. Under mötet med representationen berördes även erfarenheterna från det svenska rådsordförandeskapet.

Detaljerade genomgångar av EU:s svar på Rysslands krig mot Ukraina, krigets konsekvenser för EU:s utrikes- säkerhets- och försvarspolitik, sanktionspolitiken mot Ryssland och stödet till Ukraina, i synnerhet förslaget till den nya Ukrainafaciliteten, behandlades i samtal med företrädare för Europeiska utrikestjänsten och kommissionens generaldirektorat för grannskapet och utvidgningen. I samtalet deltog även personal från den svenska representationen som gav sina perspektiv på samarbetet inom olika sektorer, bl.a. EU:s civila kris- hanteringsinsats, ansvarsutkrävandet för ryska krigsbrott, åtgärder för att motverka kring- gåendet av sanktioner och arbetet för att ianspråkta frysta ryska tillgångar för återuppbyggnaden av Ukraina.

Ett bredare perspektiv på globala politiska och ekonomiska faktorer som kan förutses driva EU i olika utvecklingslinjer gavs av en företrädare för den Brysselbaserade tankesmedjan European Policy Centre. Utvecklingen av EU:s säkerhets- och försvarspolitik diskuterades senare under dagen med Sveriges företrädare i Kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik och en företrädare för EU:s institut för säkerhetsstudier.

Den utvecklingspolitiska delen av programmet var främst inriktad på Global Gateway, EU:s strategi för att minska det globala investeringsgapet med inriktning på konnektivitet i vid mening. I ett möte med en företrädare för kommissionens generaldirektorat för internationella partnerskap diskuterades bl.a. frågor om hur man konkurrerar med det kinesiska erbjudandet genom Belt and Road Initiative och vikten av att involvera civilsamhället i genomförandet.

I flera av samtalen med företrädare för Nato och EU restes frågor om samarbetet mellan de båda organisationerna, hur man kan undvika dupliceringar och uppnå synergieffekter.

BILAGA 1

Utrikesutskottets delegation

Aron Emilsson (SD), ordförande, delegationsledare

Magdalena Thuresson (M)

Margareta Cederfelt (M)

Linnéa Wickman (S)

Joar Forsell (L)

Tomas Eneroth (S)

Ann-Sofie Alm (M)

Håkan Svenneling (V)

Magnus Berntsson (KD)

Kerstin Lundgren (C)

John E Weinerhall (M)

Stefan Olsson (M)

Johan Büser (S)

Katarina Tolgfors (M)

Azra Muranovic (S)

Rasmus Giertz (SD)

Utöver deltagande ledamöter deltog två tjänstemän från utrikesutskottets kansli. I EU-del-
len av programmet deltog även riksdagens representant vid EU:s institutioner.

BILAGA 2

Program för utrikesutskottets besök i Bryssel den 8–11 oktober 2023

Söndag den 8 oktober

Ankomst Bryssel Airport

Måndag den 9 oktober

Briefing på Sveriges Natodelegation

Möte med företrädare för Nato om cyber- och hybridutmaningar, innovation, energi och klimatsäkerhet.

Möte med USA:s natoambassadör om transatlantisk säkerhet

Lunch med Danmarks, Finlands och Norges Natoambassadörer

Möten med företrädare för Nato om nya planfamiljen, Nato mellan Vilnius- och Washington toppmötena och om försvarsinvesteringar och Natos förbindelser med försvarsindustrin

Mottagning hos Sveriges Natoambassadör med Estlands, Lettlands och Litauens ambassadörer

Tisdag den 10 oktober

Briefing på Sveriges EU-representation

Möte med företrädare för kommissionens generaldirektorat för internationella partnerskap om Global Gateway, Team Europa och NDICI–Europa i världen.

Möte med företrädare för HR/VP Josep Borrells stab.

Smörgåslunch.

Möte med företrädare från European Policy Centre om framtidsfrågor för EU.

Möte med företrädare för Europeiska utrikestjänsten och kommissionens generaldirektorat för grannskapet och utvidgning samt personal från Sveriges representation om Ukraina, bl.a. i fråga om militärt stöd, civila insatser, sanktioner, bistånd och medlemskapsperspektivet.

Avresa till Berlin för nio ledamöter.

Mottagning för sju ledamöter hos Sveriges Kusp-ambassadör med företrädare för EU:s institut för säkerhetsstudier.

Onsdag den 11 oktober

Avresa till Haag för sju ledamöter